

Передплата

на «РУСЛАНА» вкочислять:

в Австрії:

на цілий рік 30 кор
на пів року 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць 1.70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости, віра не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні, крім неділь і руских св'ят, 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Домбровского (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи авертає ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Спир між Австро-Угорщиною а Сербією о цловий союз з Болгарією.

(X) Недавно ми звіщали про заключеня цлового союзу між Сербією і Болгарією. Сербія покористувала ся угорським пересиленем і викликаним наслідком того розладом в Угорщині і постановила визволити ся зпід впливу Австро-угорської монархії та утворила цловий союз з Болгарією. Сими днями в безіменній статі якогось польного маршалка в N. fr. Presse звернено бачність угорської суспільности, як она задля спору о малярську команду занашає економічні інтереси великої ваги, а небавом Австро-Угорщина буде зовсім виперта з Балканського півострова, до чого змагає згаданий цловий союз між обидвома балканськими державами.

Вість про цловий союз поміж Сербією а Болгарією викликав незвичайне невдоволеня в міністерстві заграничних справ тим більше, що сербські договірні відпоручники заявили, будьто би Сербія була готова відступити від союзу з Болгарією, наколиб сего вимагали услівя торгового договору між Австро-Угорщиною а Сербією.

Австро-угорське міністерство заграничних справ звернуло ся отже з рішучим представленем в сій справі до Білограду, позаяк не може допустити до того, щоби Сербія витягала для себе користи з союзу з Австро-Угорщиною і ще потайки припорювала сих користий Болгарії (н. пр. до Австро-Угорщини висилає Сербія річно около 234.000 штук товару, головно свиний), а свою торговицю зачинала перед австрійськими плодами промисловими.

На се представленя наспіла вельми рішуча, навіть різка відповідь сербського правительства, в котрій оно заявляє, що аві думає зривати цловий союз з Болгарією і дивує ся, що Австро-Угорщина може виходити з таким домаганем. Одначе австро-угорське правительство не думає спокійно приглядати ся такому поступованю Сербії і розпочало рішучі кроки. На вторник покликано до Відня на спільну раду міністерську угорських міністрів і вже тоді розійшла ся вість, котра вельми затривожила сербських купців, що австро-угорське правительство зачинить границу для ввозу сербських свиний і товару. Імовірно справа рішиться так, що сербське міністерство в цілости або в части змінить ся, а нове зірве союз цловий з Болгарією. Всеж таки повинні собі добре зятимити сю справу малярські політики, до яких наслідків може в будучині довести розлад в Австро-Угорщині.

Політичний огляд.

У Відні, мимо сего, що державна рада не функціонує, стоить великий рух на політичній полі. Праці і забіги коло підготовленя виборчої реформи, держать всіх в напруженю. Розпущена оноді поголошка про реконструкцію кабінету викликала коментарі в цілій прасі та в німецькій переважно неприхильні, а вже зовсім відклонюоче становиско заняла польська праса. Та здає ся, що і ціла ся поголошка була тільки пробним бальюном для вивіданя поглядів сторонняцтв. — В справі реформи палати панів відбула ся строго довірочна конференція з бар. Гавчом і гр. Біляндт-Райдтом делегатів палати панів, вибраних трема єї групами. З правиці ви-

делеговано: гр. Туна, гр. Шенборна, гр. Півнінського, гр. Букоа і гр. Латура; а конституційної партії: кн. Аверснерга, Пльзнера, гр. Тун-Сальма, бар. Хлюмецкого; з партії середини: кн. Шенбургга, бар. Чедіка, гр. Мерана. — Також і угорські міністри є тепер частими гістьми у Відні, особливо бар. Феєрварі, який вчєра був знов на авдичній у цісаря, хотий в виду незміненої ситуації у Відні справа борби з опозицією стояла на другім місці.

Вчєра отворено міжнародну конференцію в маленькім іспанськім місточку Альгезірас коло Гібральтару в справі мароканській. Тимчасовий голова, німецький амбасадор при іспанськім дворі, Радовіц, предложив вибір кн. Альдовара на президента конференції і се внесене прийнято. Секретарями вибрано: Маржері-ого з Франції і Піна з Іспанії. На конференції є репрезентованих 12 європейських держав. Кожда держава має по двох представників, з виймкою Франції, Англії, Голандії і Швеції, які мають по однім представнику. Мароко має трєх представників. Делегати засядуть після алфаветичного порядку держав, після французьких назв. Німецька праса в статях, присвячених отвореню конференції запевнює, що Німеччина бажає мирової полагоди і буде уникати зриваня конференції, о скілько лише позволят на се інтереси Німеччини. Тому всякі вісті немов би мароканська конференція грозила війною, означує півофіціальна німецька праса воесім безосновними. Такі самі запереченя появили ся і зі сторони інших держав, беручих участь в конференції, а особливо Франції, яка в тім згляді може покликати ся на усунене Делькаса, яко реалний доказ свого миролюбного настрою. Однак ті надмірні запевненя всіх держав, а особливо Німеччини і Франції про мирний перебіг конференції викликають як раз недовірчивість. Köln. Volks-Ztg. подає до відомости, що в Альзаці і Лютарингії кружать уперті поголошки

Н. Жміховска.

БУРЯ.

(Ковець).

Капітан зложив руки на грудях на вхрест і прикази єго швидкі, неомильні, спасенні гоміли по всіх сторонах корабля, голоснійші від вихру, швидші від грому. Матрози вповняли їх в порядку, мовчаво; тільки час до часу уста їх порушала тиха молитва. Подорожні дивились на очи вождя, як хорий на св'ятий хрест: Жінки голосно говорили молитви, плакали, а одна сперла ся сильно на помостову галєру і дивилась то в небо, то в море і хоча сторично о єї груди розорислась не одна струя середземної води, мов той дрібний пісок, хоча вихор розвіє єї буйні волося, она стояла непорушена, тиха, а думала о смерті.

— Смерть, се врочисте поздоровлене Бога, хтож знає єї тут на землі? Люди, що видять терпіння і муки скону, називають єго смертию, смерть болем; люди мияють ся. Груба поволока смерти покрила буйні простори жатя і духа, кожде увільнене шляхотнійших пернів зі змислового св'їта є борбою і напруженем сил. Таж і тоді, коли мати дитя на св'їт родять, біль роздирає лоно матери, а преціж потім тішать ся усі і говорять, що жінка чоловіка на св'їт при-

вела. Так і тіло наше, заким духа в чистім св'їті духів зродить, бореть ся з власною слабостю терпить, конає, але конанє смертию не є. Смерть є найсовершеннійшим злученем нашого духа з Богом, нашої частки знаня з со-вершенною всевідучністю. Кілько є в житю чим непевности, кілько бажань нескінчености, тільки є хвиль скону-смерти. Дай землі нашій чисте щастє, дай той апокаліптичний Єрусалим, город вічного св'їтла і нескінченого добра, а люди не муть умирати, бо смерть є тільки переходом в житє правдиве. Смерть потрібна там, де є еще зло до направи, земскість до усуненя, зми-словість до поборєня, але там, де бють невичерпаним жерелом води цілющі, там хто живе, не умирає! Ох! я вірю словам Бога-Чоловіка і вірю в пророцтво Апостола-Поєти! Лєти, лєти, ангеле смерти! розбивай всьо, що переміняєсь і мерт-вим є, хай розбиваєсь на вільній ниві житє, той первісний і послідний дух Бога, житє, се слово, що розв'язує нескінчені загадки гейби умираючої доокола природи. Лєти, лєти, ангеле смерти, по-дуй на обманчів, привадні діла, хай упадуть, а будучині полишать свою цілющу часть, науку правди. Лєти, лєти, ангеле смерти, положи твій палець на устах ложного мудрця, що плєснюмогили покритий і зимний кличе, що всьо кін-чить ся в могилі, що в легке віко домовини можна забити сильну думку чоловіка, що по-св'яченя та труди суть шалом і марвованем

своих днів, що хрест Спасителя над великим сям кладбищем безцільно простирає рамена, а кров мучеників в неурожайну пірнула землю і повстав з неї черв могильний, послідний, одинокий шляхотних душ потомок. Лєти, лєти, ангеле смерти, крилами своїми розвій у воздуєї нич-тожні слова, хай на віки віків лишать ся о них тільки тота памятка, що говорено колєсь не-правду. Лєти, лєти, ангеле смерти, а коли білі наче сніг пера твої дїткнуть ся чола мого, не поступлю назад, не примкну ясної зїниці, бо я знаю твою тайну, я знаю, що ти щастем, званем правди, що ти є житєм. Ох! щасливий, хто може здоровим тілом, спокійним умом ди-вись на св'їт скіп, умирати і думати о смерті; щасливий, хто може з глибокою розвагою при-мати сю хвилью обявленя, се словненє найвис-шого чуда.

— Рафа! рафа! — крикнуло нечаяно кіль-ка голосів;

— Згнулисьмо! — відповіли відгомном подорожні, а найвідважнійші матрози в трево-гою опустили руки і бліді їх лица звернули ся до вождя.

Розказ новий швидкий, затримав летячий на загибель корабель, начєб силою чародій. За через кілька хвиль дрозав величезний корабель на спокійнім просторі, начєб маса граніту, коли в своїм леті знайде слабоньку перенону і над пропастью хитаєсь. Устав плач, навіть молитва

про війну, а населення вицофує як найскорше свої депозити з позичкових кас і банків та висилає їх до Англії. Навіть в дуже поважних кругах говорять там серйозно про війну. Вицофване капіталів прибрало ціху руну, населення робить припаси поживних средств, а в торговлі проявився цілковитий застій.

Вибір президента Франції.

Вже по пробнім виборі президента республіки, що відбувся день перед вчорашнім вибором, не було сумніву, що вибраним стане президент сенату Фаліє, бо його контркандидат президент палати панів Думе не одержав був навіть половини стілько голосів. Прихильники Думера розвинули були ще в останній хвилі сильну агітацію за своїм кандидатом, однак перемога остала по стороні Фалієра, який одержав 449 голосів проти 371, які упали на Думера.

Вибір відбувся в Верзалю. О годині 12. гадерні зачалися наповняти і небавом були битком заняті. Прибуло багато панів. Точно о 1. годині президент сенату Фалієр отворив засідання серед живих оплесків лівіці і центра, коли на лівіці панував сильний несупокій. Фалієр відчитав декрет, скликаючий народний збір задля вибору президента республіки, а безпосередньо після того наступило голосування. Коли видавали голос Бріссон, Комб, Рувіє, привітано їх живими оплесками серед відокремлених протестів правіці. Також коли Рібо голосував, відозвалися оплески. Президент палати послів Думе голосував серед оплесків правіці і часті центра, за те на цілій лівіці панував бурливий несупокій. — О годині 1/4 4 голосування було покінчене. Скрутинія дала слідуєчий вислід: голосувало 850, абсолютна більшість 426. Вибраним президентом республіки Фалієр, який одержав 449 голосів. На Думера віддано 371 голосів, 42 голосів розстрілених, 1 картка порожня.

По оголошенню вислїду вибору сенатори і послы почали підносити оклики: Най живе Фаліє! Най живе республіка! Фалієра вибрано на 7 літ, почавши від 18. лютого с.р., бо з тим днем гаєне мандат президента Любета.

На закінчене устроєно овацію для нового президента. В дипломатичній льожі були присутні амбасадори і послы: австро-угорський, англійський, німецький, португійський і японський.

Віцепрезидент сенату Дагост вручив відтак Фалієрови протокол і виголосив промову, в якій зазначив, що конгрес виносячи Фалієра на становище президента республіки, числився за бажанем республіканської Франції, щоби на чолі держави станув вірний, довголітний слуга конституції, муж, якого ціхувала би осторожність і сила духа, який був би в можності рішати всі політичні і суспільні конечности і своїми за-

утихла, всі мовчали і колиб не гук бурі, можна було почислити прискорені кожної душі зітхання. Летом лискавки впав на задуману жінку позір вожда і вона рівнож кинула на него спокійним зором братнього працання, бо в тій рішучій хвилі збратались їх душі, самі одні спокійні серед заколоченого живла і переляканих людей. Він з усмішкою, начеб на останнє помирення, сказав тільки:

— Жадного завороту не чую — і зір обоїх потонув в безкраїм просторі.

Вітер повів з иншої сторони, в ровними колісцятами скермував ся корабель до него і в новім напрямі зачав біти шаленим, невольним бігом. Вкінці голоскавітана відізав ся словами надії: «Минула небезпека». І ті слова відбили ся промінням радості на всіх лицах, тільки одно лице жінки, як з перераження не зблідло перед хвилею, так і тоді не заясніло усмішкою радості.

Капітан приблизив ся до неї, з пошаною майже і з тою щирою і чистою приязню, ліпшою від пошани, котра пливучи з мужеского серця до жінки, є найідеальнішою похвалою, сиравдїшним її гідності признанем.

— Ми тільки є правдиво відважні — сказав до неї — наші долоні можуть устиснути ся посильно — по братньому. Одначе скажи мені, онценьяте вствос, кажи мені: хто вляв в тебе сю

дами виконував корисний вплив на хід правительств. Рувіє зложив опісля іменем правительств желаня Фалієрови і висказав бажане щоби єго правління стало періодом праці, поступу і мира.

Фаліє! дякуючи за вибір, заявив, що буде конституцію шанувати що до букви, і буде старатись оправдати вповні вибір конгресу, причім за взір буде єму служити Любет, який дав стілько доказів мудрости, патриотизму і безітересовности. Промову Фалієра нагороджено гучними оплесками. Сі три промови відбули ся в апартаментах Фалієра в присутности багато членів конгресу.

Фаліє зложив відтак візити в елізейській палаті президентови Любетови і єго жені, а по дорозі витала єго оваційно публіка. Вкінці привинув у себе в люксембурській палаті багато сенаторів, послів і своїх личних приятелів.

Ново вибраний президент Франції, президент французского сенату Арманд Фаліє уродився в Мерез в департаменті Жіронни дня 6. листопада 1841 р. отже має тепер 65 літ. З заводу є правником і був адвокатом в Нерак, а відтак бурмістром сего міста. Коли по заведеню республіки відбули ся перші вибори до палати, увійшов до неї республіканський посол з Нерак в особі Фалієра. В парламенті засів на лівіці і небавом вибив ся на передове становище як знаменитий бесідник і політик. По замаху стану маршалка Мак Магона 16. мая 1877. р. належав Фаліє до тих 363 послів, які відмовили попертя реакційному правительству. Палату розв'язано, а Фаліє, з більшістю сих 363, повернув як побідник в новій виборчій кампанії. Для Фалієра отворило ся тепер широке поле до енергічної праці.

Небавом став міністром внутрішних справ в кабінеті Дуклерка в р. 1882. Коли за рік опісля упав сей кабінет, Фаліє підняв ся утворення нового, однак тяжка недуга примусила єго покинути сей намір. Відтак був єще два рази міністром судівництва в кабінеті Тіворза, а відтак в своїм родиннім окрузі став вибраним сенатором. В сенаті здобув собі таке поважне становище, що небавом став єго віцепрезидентом, а по Любеті президентом сенату, на яким становищу остає й доси.

НОВИНИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: *Богоявлення Госп.*; римо-кат.: Фердинанда. — В суботу: руско-кат.: Собор Йоана Хр.; римо-кат.: Фабіяна і Сев.

— **Пастирське посланіє до духовенства.** Вейтри Владики нашої Церкви по наряді в Перемишлі дня 11. с. м. видали спільне пастирське посланіє до всего руского духовенства в краю в справі поведеня духовенства в вишній акції

спокійну хоробрість, хто научив тебе спокійно опиратись смерті і бурі?

— Мене маленькою дитиною возив батько в маленькій лодці по неспокійнім озері, надморський вихор загартував моє тіло, морський воздух скріпив члени, до відваги виховував мене день кожний.

— Але відкіля ти ідеєш, що відразу стану ла ти на окраїнах мужескої відваги?

— Іду з далеких країн, капітане! Є я слабою жінкою, рука моя не моглаб піднести твого меча, а той тягар, з котрим би ти грав ся весело, як дитя малесевькою округкою, похилив би рамена мої. Слабою, слабою є я жінкою, не брав мене татуньо з собою на філі розіграного озера, ані сильна заверуха зими нашої не скріпила тіла до трудів і невігід; під крильцями родинного піклування виросла я тихою, несмілою голубицею, виховала ся я пісню матери і думкою о Бозі. Але коли пісня заграла в душі обявленем поезії, а думка о Бозі розвинула ся у взнеслі понятя, в чисту віру, голубка не задріжала перед громом, а слабосильна жінка станула на рівні з найвідважнішим чоловіком. Так, капітане, всьо вирівнуєть і гармонізуєть у нашому світі; що вам дає сила і привычка, нам дає думка і віра.

Переклав *Семен Шніцер.*

що до виборчої реформи. Се посланіє, вельми великого значня для нашого духовенства і взагалі для цілого нашого народа в Галичині, пічнемо печатати в слідуєчій числі.

— **3 львівських читальень.** Виділ Чкальнів „Просвіти“ на личкавіськім передмістї у Львові подає отсам до відома, що в неділю 21. с. м. о 5. год. по пол. відбудуть ся незвичайні загальні збори з отсам днівним порядком: 1) Прочитанє протоколу. 2) Доловненє виділу. 3) Справа будови власної хати. 4) Справа каси позичкової. За Виділ: *О. Яримович* голова. *Марин Данилович* секретарка.

— **Народні віча** в справі виборчої реформи відбудуть ся: дня 20. с. м. в Десятниках, бобрецкого повіта, в Глібовичах вел., бобр. повіта, в Германові, львівского повіта, в Яйківцях, жидачівского пов.; дня 21. с. м. в Сулятичах, жид. повіта, в Підпечарах в Рудні, львівск. пов., в Стоянові, камінецкого повіта, в Дідалові, камн. пов., в Кутах старих над Черем.

— **Тов-о „Родина“** в Коломиї уряджує в суботу дня 20. січня с. р. сходни з танцями. Стрій домашній. Вступ від 0-ожи 259 К. Початок точно о 8. год.

— **3 Коломиї** пишуть нам: Від трох літ виходить ту часопись „Поступ“ Хто познакомлений хочби тільки побіжно із змістом сього видавництва, той розуміє незвичайну його вагу. В нас говорять ся багато про популяризацію науки, про робленє її приступною для широких мас, про поданнє „найменшому братови“ можливо найширшого знання. Се питання таке пекуче, що воно не сходить майже із стовпців нашої преси. Та правду сказати, зроблено в тім згляді в нас ще дуже мало. Нечисленні — хоч солідні — видавництва товариства „Просвіти“ не в силі заповнити самі одні того великого проділу в нашій культурі. А знання множить ся, світ поступав, наука не стоїть, а хто з нею не йде, той поступає назад. Дятого перенятий такими ідеями заснував ся перед трема роками в Коломиї тижневник „Поступ“ із цілю популяризувати здобутки сучасної науки і знання. Зрозуміла річ, що колиб діло можна повести можливо добре, такий орган міг би мати неоцінене значінє і принести неждані наслідки. Так щож! Видавникам „Поступу“ прийшло ся дізнати звичайної долі наших ідейних кроків — вони стрінули ся з великою апатією нашої суспільности. „Поступу“ не хоче піддержати наша суспільність і — як довідуємо ся — знайшло ся видавництво вже по так короткім життю в таких прикрих обставинах, що прийшло ся його радше замкнути. А булаб се невіджалувана шкода і непростимий гріх, бо другого такого видавництва у нас не має, а „Поступ“ — хочби й мав деякі хибі — може вповняти певно велику часть своєї задачі. Але до того треба заінтересованя тою часописню і піддержаня її. Дятого звертаємо увагу нашої суспільности на тую газету. Наша інтелігенція повинна як найщиріше оперти її, а особливо наше священство повинно її ширити по селах. Принайменше кожда читальня „Просвіти“ повинна мати „Поступ“. Видавники „Поступу“ поставили попробувати ще один рік, бо численні голоси поважних людей заховають їх до того. Притім із адміністраційних зглядів переминяєть ся „Поступ“ на двотижневник. Передилата лишаєть ся та сама (4 К на цілий рік), бо числа будуть виходити в подвійнім обмі. Обсяг діяльности „Поступу“ буде в сім році значно розширений. Наша суспільність повинна розважити добре, чи наджить дозволити унасти такому пожиточному видавництву. — *Я. Г.*

— **3 Київ**а доносять нам: Як звісно, д. Чикаленко не дістав дозволу на видавництво українського дневника „Громадське Слово“ і місячника „Нове Життя“. Причиною заборони сих видавництв була їх програма, подана губернаторови. У просьбі д. Чикаленко подав, що в програмі тих газет між иншими є перестрій Росії на федеративних основах і домаганє переходу всеї землі на власність варода, а такі поступати противлять ся основним державним законам. — Нині має появити ся перше число гумористичної української часописи „Шершень“. — З Ростова над Доном доносять, що там зазначено доукарню газету „Донская Річч“. Прочі часописи не подають ніяких вїстей з біжучої хвилі з причини воєнного стану, який заведено в Ростові і в околици. — „Полтавщина“ доносить, що в Лохвиці арештовано оводі майже всю інтелігенцію.

— До Бірки виїхав на ниві намісник гр. Потоцький і має бути при переслуханю селян з околици в справі напастованя тамошного старости Гродзіцкого по розв'язаню ним віча в Коциріві. При тій нагоді вибирає ся до намісника депутация селян з бобрецкого повіта під проводом пос. Брайтера з жалобою в справі заборони віч в Бобреччині.

— **Арештованє вночі.** Доносять нам, що сеї нощі о 2. год. по півночі приїхало до Гаїв коло Львова 6 жандармів і арештували трох селян: Івана Вожка, Филипа Вовка і Майорка Гайдена. Сі арештованя мають політичний підклад і ма-

югь стояти в злуді зі зликуваними під сию пору вітами в справі виборчої реформи.

— **Судова розправа** проти арештованих у Львові дня 12. надоліста м. р. при нагоді обходу в честь Хмельницького мала відбутися нині. Однак розправу відложено на кілька днів, бо одному з обжалованих за пізно доручено акт обжалована.

— **За Збручем ксло Снали** вибухли розрухи селян, про які доносять ось як: В селі Магерівці над Збручем на російським боці мужики впали до двора і розігнали службу. В селі Макові то само стало ся. Дідичі з цілої окресности утікають за границю. Галицькі жида, котрі купили ліси на російським боці, не можуть їх рубати, бо тамошні мужики прогоняють рубачів. Властитель Гукова, Садовський, поїхав до Камінця подільського, просити губернатора о поміч. Жида утікають гуртом за границю без паспортів, а немало з них попадає в руки граничної сторожи.

— **Конкурс**. Головний відділ Товариства „Прогрессива“ у Львові розписує осьям конкурсу на стипендию за помогою в квоті 240 К імени Теодора Качали сина Григорія, бувшого господаря в Фирліві. Ся за помогою призначена для сина селянина-господаря рускої народности, ученика середних шкіл або студента університету, з цензурами в свідомстві переважно відзначаючими, зглядом добрими кольоквіями. Подана в долученими свідомствами науки і свідомством убожества, виданим від гр.-кат. уряду парохіяльного та потвердженням громадскою зверхностию, вносити належить до головного відділу Товариства „Прогрессива“ у Львові (Ринок ч. 10, і поверх) найблизше по день 15. лютого 1906. р. — За головний відділ Товариства „Прогрессива“, у Львові дня 12. січня 1906. р. — *Др. Кость Левушкий*, заст. голови. *Іван Яримович*, секретар.

— **З залізниць**. „Газета Львівська“ з дня 18. січня с. р. оголошує розписане оферт на винаймлене реставрації на двірці залізничім в Стрию з речинцем вношеня подань до 9. лютого с. р. Близші поясненя що до вношеня оферт і обовязуючих постанов при винайманю реставрації можна переглянути і безплатно одержати на жадане у відділі руху (двері ч. 231) ц. к. Дирекції залізниць держ. у Львові.

— **Дрібні вісти**. В Берліні помер барон Ріхтгофен, секретар стану. В Празі арештовано вчера редактора анархістичного органу Omladina, а в Жижкові увязнено иншого редактора такої часописи.

Всячина.

— **Дивак чи обманець?** Перед двома роками арештовано в Кракові фальшивого авскултанта Путиру або Полотинського, котрий на основі підроблених документів, маючи ледви елементарне образование, зістав іменованій судовим авскултантом. При нїм найдено тоді много геральдичних книг, записок і підроблених документів визначних родів. На основі осуду лікарів-психіатрів пущено тоді Путиру на волю. Оподі арештовано его другий раз... у Львові, де був дитарем в гал. Касі ошадности і називав ся Янушом Вронецким. Арештованє наступило наслідком сфальшованя метрики. Тепер найдено у него знова геральдичні підручники, різні підроблені печатки ітн. річи, потрібні до фальшованя документів.

— **Морг саду в числах**. Морг землі під сад, середної вартости, цінімо — 400 К. На моргу можна посадити: 120 дерев по 1 1/20 К = 140 К, пожичок, агресту між деревами 240 штук = 80 К. За посаджене дерев видано 60 К, корчів 20 К; огорожене на морг = 160 К. Разом 860 К. Видатки сі змінні, бо ані дерева не коштують так дорого, ні огорожене тільки не коштує на селі; близше міста будуть вони більші, але за те і дохід саду більший. Удержане саду через першах десять літ покрие ся вартостию корчів, які між деревами засаджено. В дальшім 15-літтю видатки сі виносять пересічно що року: огородинк 80 К, роботи коло дерев і корчів 50 К, гній 70 К, податок 2 К. 6% від істини, виданої на заложене саду (860 К) 15 дас квоту 3.810 К. Позаяк ся сума в розходом, що випадає на цілих 25 літ від посадженя дерев, треба протє поділити сі черв 25 літ, а тоді випаде річні видаток на морг саду, добре утриманого, 153 К. В дальших літах видаток сей буде по трохи більший але не дуже. Попробуймо тепер обчислити, скільки такої сад дає пересічно доходу. В перших 5 літах не рахуємо ніякого доходу; пізнійше видає дерево пересічно: від 5—10 р. 5 кіл., від 10—15 р. 7 1/2 кіл., від 15—24 р. 20 кіл., а помноживши кожде з сих чисел через скількість літ кожного пераю, буде $25 + 37 1/2 + 200 = 262 1/2$ кіл. Позаяк на моргу роєте 120 дерев, отже буде всего $262 1/2 \times 120 = 31.500$ кіл. Поділивши сию суму через 25, випаде пересічно на один рік 1.260 кіл. Если за 100 кілю одержуємо пересічно 20 К, то дістанемо 250 К. Лишає ся ще 249 корчів, які протягом 25-ліття треба в друге посадити. Дохід з корчів можна прийняти пересічно по 20 сот. — отже разом 48 К. Разом

отже оба доходи дадуть 300 К брутто з морга землі під садом. Відтягнувши тепер розхід 153 К, зістане чистого річного зиску 147 К. € то дохід дуже добрий, тим більше, що раховано его дуже остророжно. В слідуємім 25-літтю, на яке припаде найбільше овочів, дерева дадуть і по 50 кіл. пересічно, а щє видатки мало що зростуть в тім періоді, осягнемо брутто річно 1.200 К. Число се цілком не пересадне зі згляду на се, що в першім обчисленю перенято значну суму на гній, якого тепер дає ся менше, а де куди его і цілком давати не треба. (За „Економістом“).

— **Письмо на переписних листах на адресовій стороні**. Із хвилею, як богато держав дозволило, щоб уміщувати тексти на переписних листах таки по тім боці, де є адрес, виринуло богато трудностей в справі офранковуваня таких посилок почтових у всесвітнім обороті. Уступка ся була дуже відповідна, бо через те остає не замаркований бік, на яким є образок, за те втратили такі цєрта по богато державах право на низше франкованє, як звичайні карти, по нїсля постанов міжнародної умови почтової почали їх уважати за листи, а се потягло виспу таку за франкованє. Пробувано полагодити сию справу через окремі трактати з поодинокими державами, але наслідок сего не був відповідний. Не можна ж жадати ані від публіки ані від почтових слуг, щоби завсїгди держали листу тих країв перед очима, що дозволяють писати на переписних картках на передній стороні. Австрійська почтова управа пробувала залагодити се в єпосіб инший, для публіки відповідній. Коли дня 23. листопада 1904 р. дозволено писати на передній стороні переписних листів курсуючих лише в державі, заряджено дня 21. лютого 1905. р. що такі карти, як вони відповідно яко переписні листки франковані, можна вислати також за границю, і що на такого рода карт, що приходять з заграниці, лише тоді накладає ся порто, коли управа надаючого краю жадает виразно сего через патисенє таксового стемпля. Колиб в послїднім случаю не углядало ся побору порта, то се противило би ся просто приписам уній сьвітової почти. Взагалі таке поступованє прийало ся у нас і дало почин до далеко менших заходів, як по многих инших краях. Недавно видала також німецка управа державної почти розпорядженє, що додатковє таксованє таких карт з заграниці буде виконувати ся лише тоді, коли на карті буде таксопий стемпель. Одноцільного управильненя сеї справи можна надїятись по конгресі всесвітної почти, що зїйде ся в цвітні с. р. в Римі. Позаяк нема формальних внесень що до сеї точки, то ініціативу в сій справі взяла австр. управа почти і урядила через інтернаціональне почтове бюро анкету, котрої вислід дасть можливість почтовим управам, що належать до сьвітової уній почтової, заняти на конгресі відповідне становище. Впрочім дозволяють вже й тепер крім всіх європейских країв з вїтком Іспанії писати на передній стороні переписних карток призначених до пересилки і між поодинокі держави.

Матеріяли до національно-політичного і культурного життя Русинів.

З політичних переживань і досвідів

(Уривок з моїх „Споминів з життя“).

В осені 1878 р. зложив я гімназіяльний іспит з рускої і польскої мови й літератури у проф. Фр. Мікльосича у Відні. Тоді то ще кандидатом, що зложили у Відні іспит, давало міністерство просьвіти 60 р. на кошти подорожи. Я також дістав таку підмogu і пішов представити ся і подякувати секційному шефови народ. шкіл і учит. семінарий д-рови Германови. Приняв він мене вельми ввічливо, як можна було сподівати ся, але зараз на вступі з іронічною усьмішкою на устах промовив до мене:

— Man hat sich über Sie beklagt, dass Sie des Ruthenischen nicht mächtig sind.

— Ich bin ja in Ruthena, habe ein ruthenisches Lesebuch verfasst, welches für den Schulgebrauch approbiert wurde, widpoviv я на се.

— Aber man hat sich über Sie beklagt, dass Sie des Ruthenischen nicht genug mächtig sind, замїтив секц. шеф др. Герман з притиском на слові genug, а іронічна усьмішка виступила ще виразнійше на его устах.

— Ich habe soeben die Prüfung aus der ruthenischen Sprache und Litteratur vor der hiesigen Prüfungscommission mit vorzüglichem Erfolg gemacht, додав я.

— Da haben Sie den besten Beweis geliefert,

dass das Unwahr ist, was man Ihnen vorgeworfen hat, закінчив з усьміхом др. Герман і почав відтак випитувати ся про відносини в тернопільській семінарії учительській. Я відтак дізнав ся, що в сій справі „подвизав ся“ з тодішних руских райхраговців о. Наумович.

Видава 1870—71 р. Радою шк. кр. „Руска Читанка“ в 3-х частях мною уложена для висшої гімназії, в котрій введено також кулішівку, о скілько подавано вїмки з творів печатаних сею правопією, не давала спокійно спати нашим москвофілам. Розпочала ся дивенікарська нагінка проти неї (див. „Слово“, XI рочн. ч. 35—36 тамже рочн. XII ч. 124, а відтак в рочнику XIII, в ч. 107 появиля ся допись сь Жолквин (Язык русскій въ школахъ), в котрій між иншими автор звертає ся з надїями на нововибраних (в 1873 р.) послів: „чтобы послы наши, которыхъ, дасть Богъ, будетъ больше, якъ досель, въ Вѣнѣ выхлопотали уничтоженіе не нравственныхъ читанокъ Барвинского, несходныхъ сь закономъ державнымъ (?), который выразно о языкахъ краевыхъ вспоминаеть, не менше сь требованіями, что вторая точка осуществитъ ся токмо единымъ малымъ послѣдствіемъ инныхъ обширнѣйшихъ правъ. приверненныхъ нашему русскому языку на основаніи §. 19 I. t. i) законъ основныхъ державы, о что наши послы упомянуты не забудутъ.“

Домаганя „Слова“ заходили ся, як показує ся, пильно виконувати тодішні райхсратовці не лише що до моєї читанки, як понизше ще викажу, але і що до моєї особи, як видно в наведеної розмови з секц. шефом Германом. Особливо ж пильна нагінка почала ся в 1893 р., коли я став членом Ради шк. кр. „Галицкая Русь“ виступила в двох частях з напасливими статями проти „не нравственныхъ читанокъ Барвинского“, піддержуючи свої напасти повириваними словами і реченнями, котрим підсовувано своє розумінє, або самовільними додатками. На се появиля ся відповідь в двох числах „Народной Часописи“, а крім того виточив я редакції „Гал. Руси“ судовий процес, котрий закінчив ся засудом редактора на грошеву кару і значні судові кошти.

Сим однак не вдоволили ся москвофіли а пішли висше. Згадані статі проти читанок моїх з „Гал. Руси“ переложено німецкою мовою і внесено до міністерства просьвіти на руки тодішнього міністра бар. Гавча в формі жалоби на 4-ох листах битого письма in folio per extensum. Одного дня запросив мене до себе радник двору і референт для народ. шкіл і учит. семінарий др. Цайнек, передав мені се письмо і просив, щоби я написав eine Entgegnung, а наостанку замїтив, що підпис при кінці поданя витертий, але, що був там підписаний посол др. Волян.

Я вніс до міністерства просьвіти вимаганє Entgegnung а через кілька днів зустрїнув ся з міністром бар. Гавчом, котрий підійшов до мене і сказав: ich gratuliere Ihnen zu Ihrer Entgegnung!

Ось так то заступали москвофільскі послы „руску справу“.

В р. 1894 вїйшов я до сойму при доповняючїм виборі і застав там москвофільскі матадори д-ра Н. Антоновича, Н. Герасимовича, д-ра Дениса Кулачковского і ин. Одного разу на кілька днів перед закінченєм соймової сесії прибуто до мене трех мїщан з Бібрки (округа д-ра Кулачковского), котрі просили мене о поміч, щоби могли дістати дозвіл на побір оплат від споживних напїтків. Я радив їм звернутись до свого посла, дістав однак відповідь, що се вже робили, були і у намісника гр. Баденього, однак сей відповів їм: „niech wam zrobi Kulackowski“ тому просили мене о інтервенцію у намісника, а небавом з такою просьбою підступив до мене і сам др. Кулачковский. Не обіцюючи наперед вислїду, заявив я готовість заняти ся справою і звернув ся прямо до намісника, котрий звертав увагу, що вже koniec сесії в суботу (а розмова була ві второк), що треба не лише згоди на се проінаційної комісії, але й виділу кр., а трудно вимагати, щоби кр. виділ

для одної справи відбував сесию, однак на мою представленя, що се живенна для міста справа, одобрував ся, хоч не запевняв успіху.

В середу пішов я до радника двору Германа і просив его о користи полагати сеї справи і подати до відпису намісникови в четвер в ранці перед виїздом до сойму П. Герман вволив моїй просьбі і она відійшла до виділу кр., де радник п. Верещинський обіжником вивідав згоду членів кр. виділу на се в п'ятницю, а в суботу вранці перед замкненем сесії ухвалено закон о оплатах для Бібрки. Міщани і др. Кулачковський дякували мені сердечно за поміч, на що я заявив: „нехай се буде доказом, що Барвіньський ніколи не відкаже ся заходів, наколи ходить о добру справу“.

Після того ми з д-ром Кулачковским не стрічались. В кілька літ опісля звернулись до мене его братаничі з просьбою, щоби я вивідав у намісника гр. Баденього, щоби д-ра Кулачковского, котрий тоді був начальником прокуратури скаргу в Кракові і якимсь не вмів до ладу дійти з підвладними урядниками, не переносив до Градця а до Львова.

„Не знаю, чи се вдасть ся, але поспробую“ відповів я і звернув ся до гр. Баденього, котрий тоді приїхав до Відня, та представив ему справу. Спершу намісник відказував ся, звертаючи увагу на те, що др. К. почне у Львові знов займатися політикою, але на мої вговорювання, що недобре знов Русинів переносити в чужі їм сторони і тим робити їх мучениками, сказав: zobaczmy.

Через два-три місяці др. Д. Кулачковський опинив ся у Львові і прийшов між иншими представитися президентови д-рови Коритовському, котрий вказав ему на его обовязки а відтак перейшов до розмови про політичні відносини тодішні, в котрій не обійшло ся без згадки імен: митроп. Сембратович, Романчук, Барвіньський і ин.

— Sembratowicz, Romańczuk, Barwiński — ...wszystcy są przekupieni! замітив др. Д. Кулачковський, як мені опісля сам президент Коритовський оповідав, хоч на се обжаловане не навів найменшого доказу!

Оттак за хліб каменем, бо так сьвіт платить, подумав я собі і записав се у своїй тямці.

Ол. Барвіньський.

Телеграми

з дня 18. січня 1906.

Новий Йорк. Коли заступник Франції хотів оноді висісти в порті Каракас в Венецуелі, венецуелські власти не дозволили ему. Дипломатичні зносини між Венецуелою а Францією зірвані.

Пенза. Команданта 78. п. п. ген.-поручника Лісовского застрілено на улиці трема вистрілами з револьвера. Убийник утік.

Іркутск. Рух залізничий ще не зовсім управильнено. Поспішні поїзди не курсують, а число військових поїздів обмежено на три що день.

Самара. В наслідок експлозії викрито тут фабрику бомб.

Петербург. Дня 5. с. м. переведено в Петербурзі 1600 ревізій по домах.

На Богоявленє

дня 19. с. м. в п'ятницю о 7. год. вечер відбуде ся в салі „Гвязди“ у Львові аматорське представленє Бориса Грінченка

„ЗА БАТЬКА“.

драми історичної в 5 діях.

О С О Б И:

Матвій Гонтаревський, богат. шляхт. — п. Утриско
Ганна, його П. жінка — п-на Гудківна
Максим, єї син — п. З. Ціховський
Семен, син Гонт. — п. Рогошевський
Христя, вихованиця Гонт. — п-на З. Лопатинська
Мотря) п-на Чорненко
Химка) служниця п-на Срібна
Кирило, слуга Гонт. — п. Ольховий

Овсій) слуги п. Гірняк
Манойло) п. Рубинович
Атаман — п. Галаревич
Кобзар — п. Чайківський
Стара баба — п-на Чубатівна
1.) п. Павловський
2.) ч. ловік — п. Венк
3.) п. Давидович

Війско, козаки, челядь, парубки, дівчата. —
Річ діє ся на Україні за часів повстаня Хмельницького.

Режисер п. Л. Лопатинський.

В антрактах пригравати буде оркестра.

Початок точно о 7. год. вечер.

Ціни вступу як звичайно.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимает вклади и выплачивает зачатки на расчет бжучий, принимает до перехования панери паргисні і дав на них зачаткі.

Крім того, може бути подібно як в інсти. депозитових т. зв.

Депозити в банківській формі (Safe Deposits)

За оплатою 10 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі паніпрійний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно пероховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніши заридженя. Привнеси дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Товариство взаїмного кредиту

„Джистер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

прймає вкладки до опроцентования на 4 проц і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадженя коштів послілки можна присилати гроші чеками Щадницької поштової; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жаданє звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповідженя (за ескоатом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Джистер“ своїм членам на 6 проц сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотeki або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Джистра“.

Членами можуть бути тільки члени обзепечені в „Джистрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні ціли. — Дотепер уділів „Джистер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан Фондів Товар. кредитов. „Джистер“ 31/12 1904

Вкладки: 1,783,673 К.
Удлі членів: 133,117 К.
Ф. резервовий і ин.: 26,576 К.
Позички уділені: 1,616,402 К.
Цінні папери: 123,627 К.
Льокації: 169,456 К.
На рах. бжучим: 81,968 К.

Нова збірка новель Евгена Мандичевского п. з. „СУДЬБА“

стоїть брош. 1 К 60 с., в сецес. оправі 2 К 10,
Замовляти в книгарні ім. Шевченка у Львові або у автора в Тернополі. (4—6)

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейський).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Осьвенціма
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
10:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11:10	до Белзця, Сокала, Любачева
10:35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:00	посл. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
11:45	з Ярослав, Стрия, Борислава	2:40	посл. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови	2:50	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Київ	4:10	до Ряшева, Любачева, Хирова.
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посл. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Ірмалова, Гусятина, Копичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева,
3:45	з Стрия	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белзця, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвенціма	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемишля, Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Самбора, Хирова, Законаного
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Броцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івонича, Гусятина	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:10	Івонича п. Скали, Гусятина, Потутор
12:20	посл. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	12:45	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	2:51	посл. до Іцкан, Калуша
		4:15	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги,
			з двірця „Підзамче“
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
2:15	посл. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івонича, Скали, Гусятина, Ірмалова	2:13	посл. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рїзняєт ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12. год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:58 рано об'єднано рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстрован провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містивім бюрї ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсманна ч. 9.